

Koutermolen (Kortemark, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016K59

November 2016 – januari 2017

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1 Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Onderzoeksopdracht	7
1.2.1 Onderzoekskader	7
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	8
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	12
1.2.6.1 Methode	12
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	12
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	12
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	12
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	13
1.3 Assessmentrapport	13
1.3.1 Ruimtelijke situering	13
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	15
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	16
1.3.2.2 Geologie	17
1.3.2.2.1 Tertiair	17
1.3.2.2.2 Quartair	18
1.3.2.3 Bodem	19
1.3.2.3.1 Bodemtypes	19
1.3.2.3.2 Bodemerosie	20
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	21
1.3.2.5 Hydrografie	23
1.3.3 Gekende archeologische waarden	24
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	24
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	24
1.3.3.1.2 Historische kaarten	25
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	27
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	30

1.3.3.3	<i>Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader (Kaart geoportaal)</i>	32
1.4	Conclusie en syntheseplan	33
1.4.1	Samenvatting t.a.v. gespecialiseerd publiek.....	34
1.4.2	Samentvatting t.a.v. niet gespecialiseerd publiek	35
Deel 3:	Bibliografie	36
Deel 4:	Bijlagen	37

FIGURENLIJST (2016K59)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 3: verstoringskaart.....	7
Figuur 4: geplande werken.....	11
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).....	16
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).....	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).....	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).....	21
Figuur 12: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).....	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).....	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	29
Figuur 20: projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).....	29
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).....	32
Figuur 23: syntheseplan.....	34

TABELLENLIJST (2016K59)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	5
Tabel 3: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	15
Tabel 4: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.....	27
Tabel 5: Overzicht van de aanwezige CAI.	30

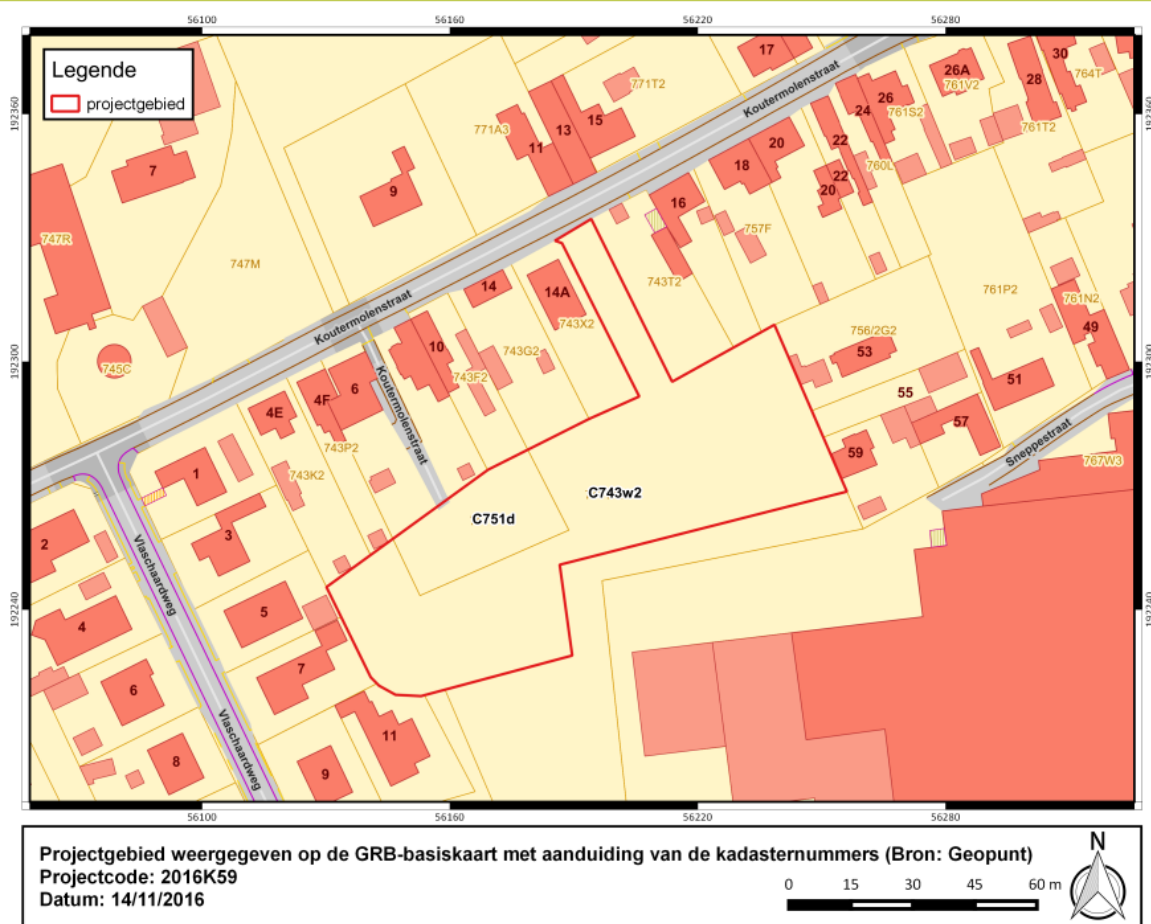
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

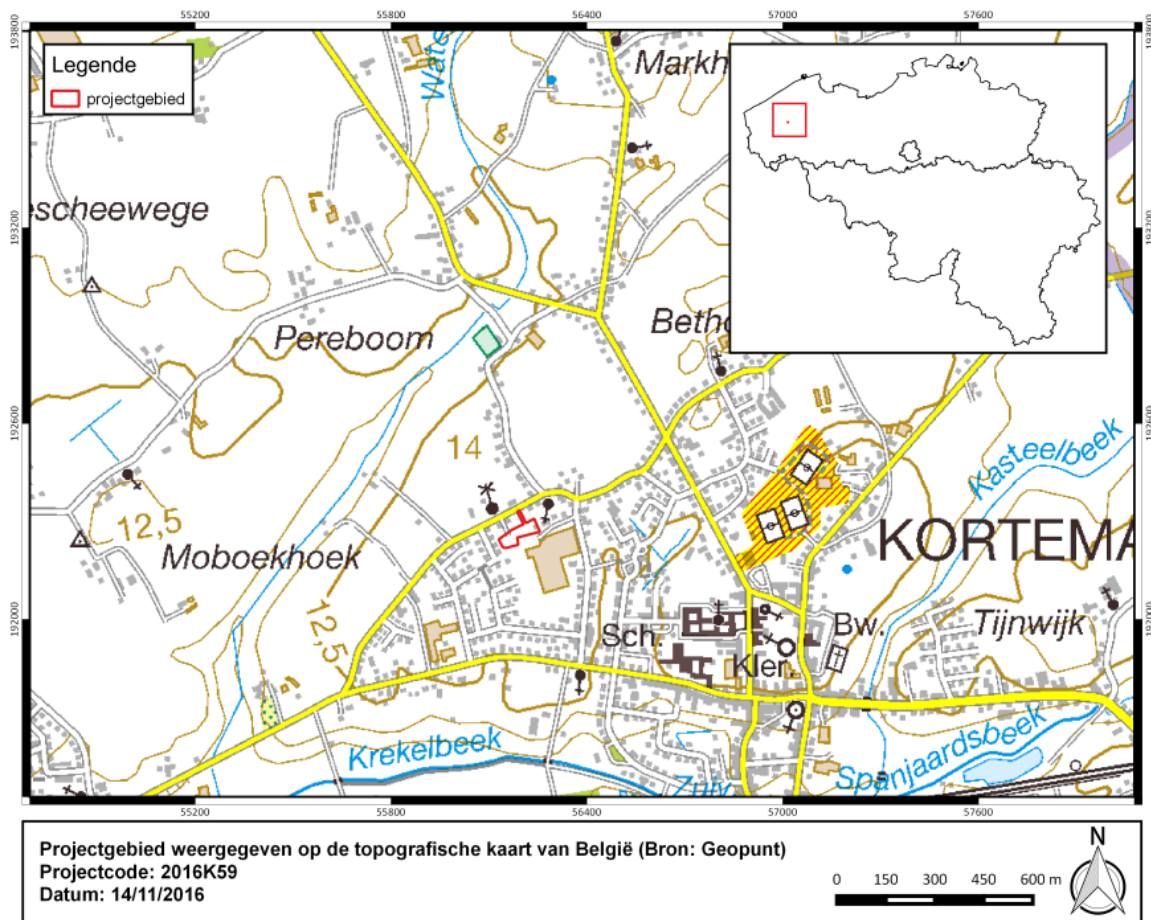
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

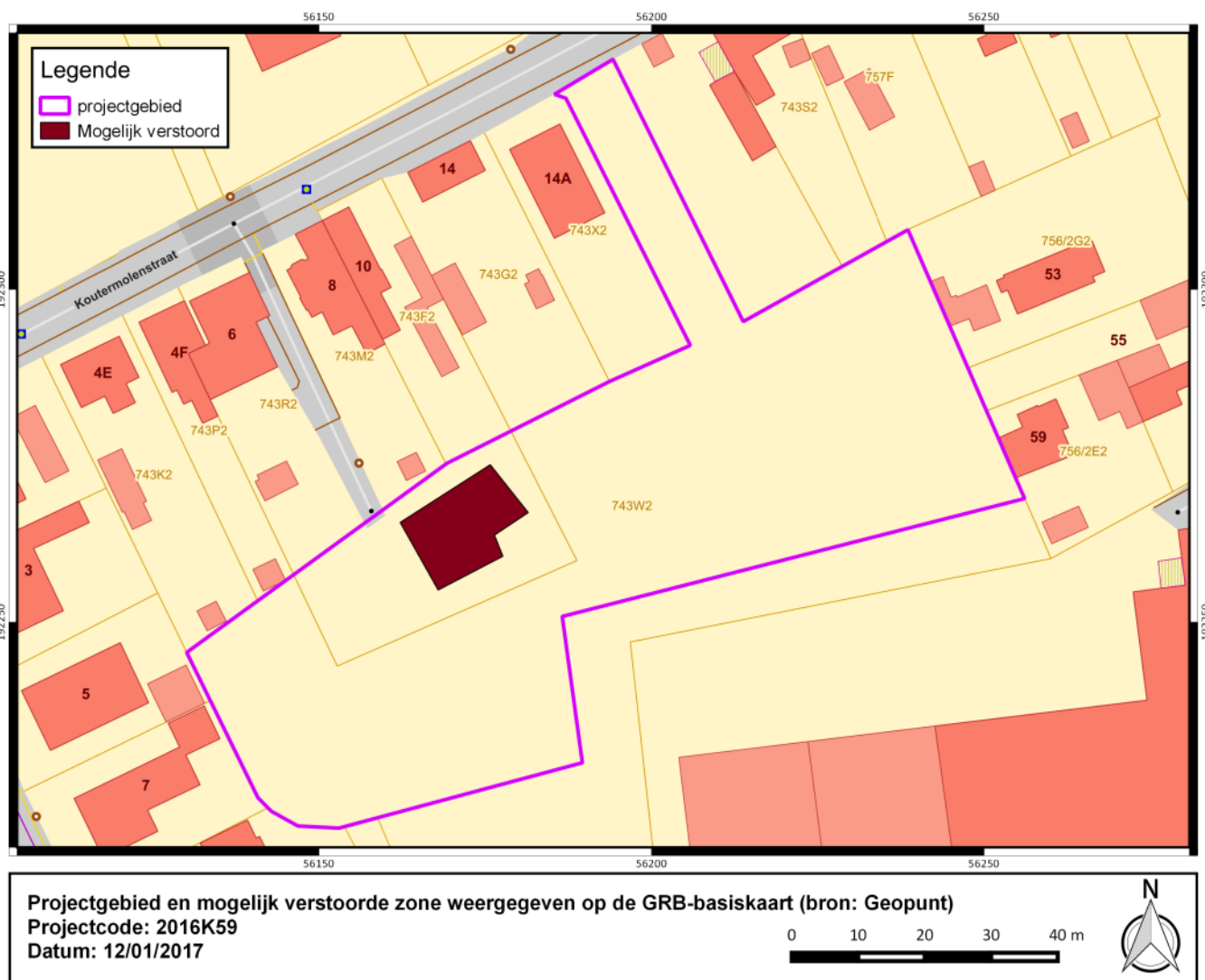
a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortemark
	Deelgemeente	
	Postcode	8610
	Adres	Koutermolenstraat
	Toponiem	Koutermolen
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 56104 Y _{min} = 192216 X _{max} = 56280 Y _{max} = 192338
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortemark, Afdeling 1, Sectie C, nr. 751d, 743w ² Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Dieter Demey (projectleider archeologie) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

Figuur 3: verstoringskaart.

1.2 Onderzoekopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van sociale woningen. Het projectgebied wordt in deze studie Kortemark Koutermolen genoemd.

Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van projectgebied Kortemark Koutermolen. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?

- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich volgens het gewestplan gedeeltelijk in woongebied. Het bevindt zich noch in een beschermde archeologische site, noch in een vastgestelde archeologische zone, noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 5060m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel economisch en maatschappelijk onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning.

In uitvoering van het Regeerakkoord zijn de klassieke subsidies ter ondersteuning van de bouw van sociale koopwoningen en de inrichting van sociale kavels opgeheven. Het betreft de subsidie voor verwerving (SV) en voor de aanleg van infrastructuur (SSI) en de subsidie voor bevordering van eigendomsverwerving (SBE). De overgangsregeling die daarvoor werd voorzien, is het onderwerp van dit luik.

Voor lopende projecten is wel in een overgangsregeling voorzien. Voorwaarde is dat de VMSW uiterlijk op 26 juli 2014 op de hoogte is gebracht van het project en dat het project op dat moment al een gunstig advies had gekregen van het Agentschap Wonen-Vlaanderen, na bespreking op lokaal woonoverleg. Om de nodige duidelijkheid te scheppen, stelde het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 dat de Vlaamse regering een lijst opstelt van de projecten die aan de voorwaarden voldoen.

Als overgangsmaatregel werd in artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 houdende de stopzetting van de subsidiëring van de sociale koopwoningen en sociale kavels en houdende de aanpassing van diverse besluiten met betrekking tot het woonbeleid in Vlaanderen opgenomen dat de projecten uit de lijst de regeling met betrekking tot de subsidiëring van verrichtingen voor de realisatie en instandhouding van sociale koopwoningen en sociale kavels, die van kracht was vóór 1 januari 2015, van toepassing bleef.

Dit dossier met een overgangslijst werd al voorgelegd op 17 juli 2015 en 18 december 2015 (cf. VR 2015 1707 DOC.0830-1BIS en VR 2015 1812 DOC.1444-1BIS). Telkens werd een tussentijdse lijst voorgelegd, die de voortgang van lopende projecten moest garanderen. Het bleek immers niet mogelijk om meteen alle projecten in kaart te brengen die aan de voorgestelde overgang voldoen.

Omdat de overgangsregeling over een lange periode dreigde uit te lopen, werd op 18 december 2015 bovendien beslist om bijkomende beperkingen in te voeren om in aanmerking te komen voor subsidies. De basis hiervoor werd gelegd met het decreet van 14 oktober 2016 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen dat in artikel 91 van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 bijkomende voorwaarden heeft opgenomen:

- uiterlijk op 1 juni 2016 opgenomen zijn op de meerjarenplanning of de korte termijnplanning;
- uiterlijk op 31 december 2018 worden de werken voor de bouw van de sociale koopwoningen of voor de aanleg van sociale kavels of de bijhorende aanleg of aanpassing van de wooninfrastructuur besteld;
- vanaf 1 januari 2017 kan een van de werken pas besteld worden als zowel de vergunning voor de bouw van de sociale koopwoningen of voor de aanleg van sociale kavels als de vergunning voor de bijhorende aanleg of aanpassing van de wooninfrastructuur is afgegeven. Deze voorwaarde geldt niet voor projecten die een menging omvatten of realiseren van enerzijds sociale huurwoningen en anderzijds sociale koopwoningen of sociale kavels. Als de werken voor de bouw van sociale koopwoningen in verschillende fasen worden uitgevoerd, kan in afwijking de aanleg of aanpassing van wooninfrastructuur besteld worden als voor ten minste een bouwfase de vergunning is afgegeven.
- vanaf 1 januari 2018 kan een van de werken pas besteld worden als zowel de vergunning voor de bouw van de sociale koopwoningen of voor de aanleg van sociale kavels als de vergunning voor de bijhorende aanleg of aanpassing van de wooninfrastructuur is afgegeven uiterlijk op 31 december 2017.

Verder werd met het decreet van 14 oktober 2016 de verplichte opname in een lijst van alle projecten die aan de voorwaarden voldoen, geschrapd. Het blijkt immers niet mogelijk om een exhaustieve lijst op te maken.

Tot slot werd op 18 december 2015 ook beslist dat, in het geval de beschikbare kredieten onvoldoende blijken te zijn voor de finaal voor subsidiëring in aanmerking komende projecten, de subsidiepercentages of het SSI-plafond per woning verminderd moeten worden. De afwikkeling van de overgang moet met andere woorden worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten tot aan het einde van deze legislatuur. Rekening houdend met de geraamde budgettaire impact (cf. punt 3) wordt daarom voorgesteld om na goedkeuring van dit besluit de nog toe te kennen SBE-subsidies te halveren.

Inmiddels werd ook duidelijk dat voor toekenning van SSI deze subsidies worden toegekend volgens het FIFO (first in, first out) principe.

Dit impliceert dat de opdrachtgever er alle belang bij heeft dat het project zo spoedig kan worden gerealiseerd.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Kortemark Koutermolen werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

De opdrachtgever plant de bouw van 9 woningen (6 sociale huurwoningen en 3 sociale koopwoningen), volledig op schaal van de omgeving.

De nieuwe intiemere dorpsstraat wordt opgevat als een plaats waar het publiek het private ontmoet, een idee dat aansluit bij het dorps karakter van de omgeving.

Voorgaand onderzoek met de vraag naar functionele diversiteit vertaalt zich in de uiteindelijke volumetrie. Omwille van de kleine schaal van dit projectgebied wordt bewust niet gezocht naar nieuwe woonvormen en wordt er gekozen voor een type basisplan. Zonder de diversiteit uit het oog te verliezen, zorgt de repetitie van dit basisplan voor een budgetvriendelijk en rationeel geheel. Zo wordt gezorgd voor een vormdialoog tussen de huur- en koopwoningen.

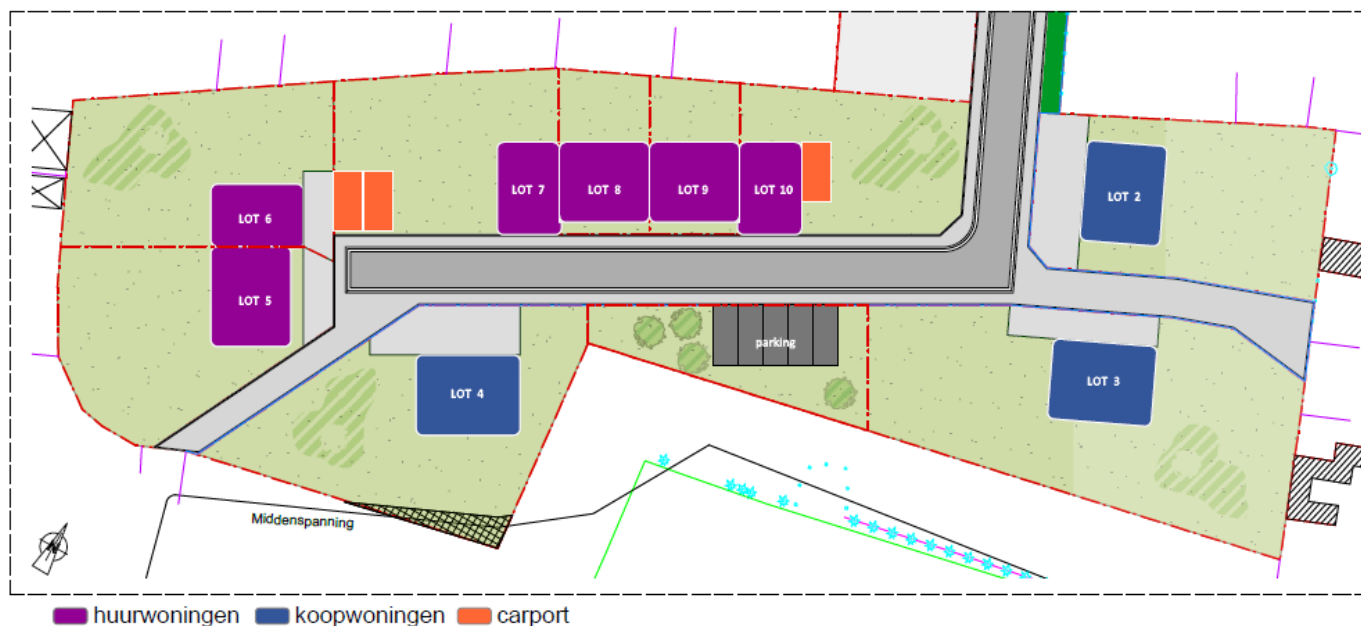
In dit plan schuilen echter verschillende mogelijkheden tot individualisering en aanpassing.

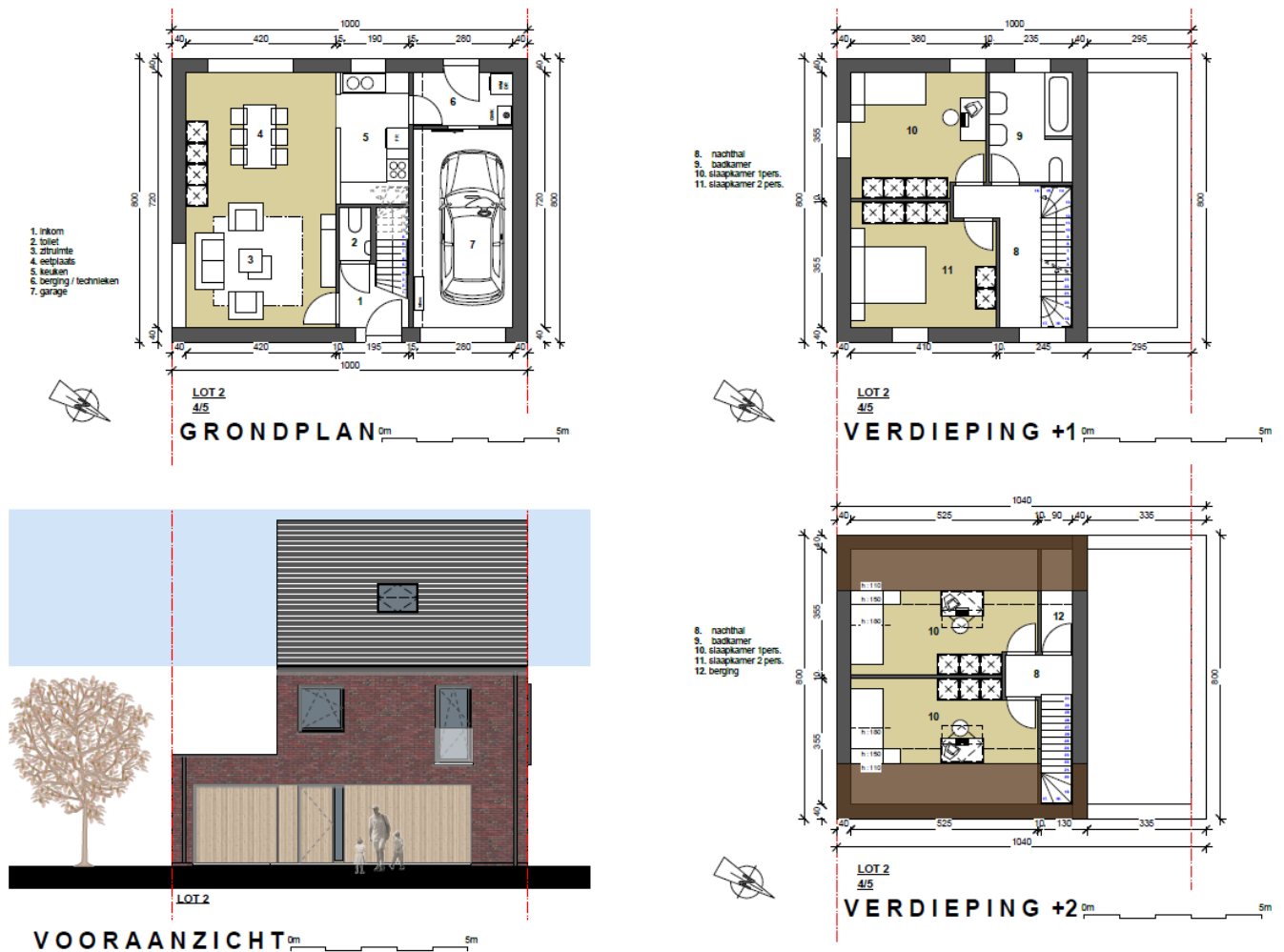
De eengezinswoning is bovendien van eenzelfde schaal en vergelijkbare typologie als deze voorkomend in de rechtstreekse omgeving.

De individualiteit van de verschillende woningen (huur, koopwoningen) wordt doorgetrokken in het gevelbeeld met zeer subtiel verschillende tinten metselwerk en gevelmaterialen.

De woningen zijn van het type huurwoning 3/4, 3/5 en 3/6 en alleenstaande koopwoningen van het type 4/5. Het plan is logisch opgebouwd met een clustering van de nutsruimten. In de interne organisatie van de woningtypes ligt de focus op rationaliteit. Omwille van de oriëntatie (voorgevels aan de zuidzijde) wordt gezorgd voor doorzonwoningen, de leefruimtes richten hun blik zowel naar de straatzijde als de tuinzijde, met een kijk op het groen. Op de verdiepingen wordt de circulatie volledig geminimaliseerd ten gunste van de kamers en de bergingen. Parkeren wordt voorzien in de eigen garages, carports en op de aanwezige parkeerplaatsen in de straat. Alle woningen voldoen strikt aan de oppervlakte- en kwaliteitsbepalingen volgens C2008.

Rond de woningen worden tuinzones aangelegd.

Figuur 4: geplande werken.

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.

Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis.

De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Kortemark, centraal in de provincie West-Vlaanderen. Kortemark ligt aan de noordrand van de Westhoek. Het projectgebied grenst in het noorden aan de Koutermolenstraat. In het westen loopt de Vlaschaardweg, in het oosten loopt de Sneppestraat. De dorpskern van Kortemark situeert zich ca. 2 km ten zuidoosten.

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

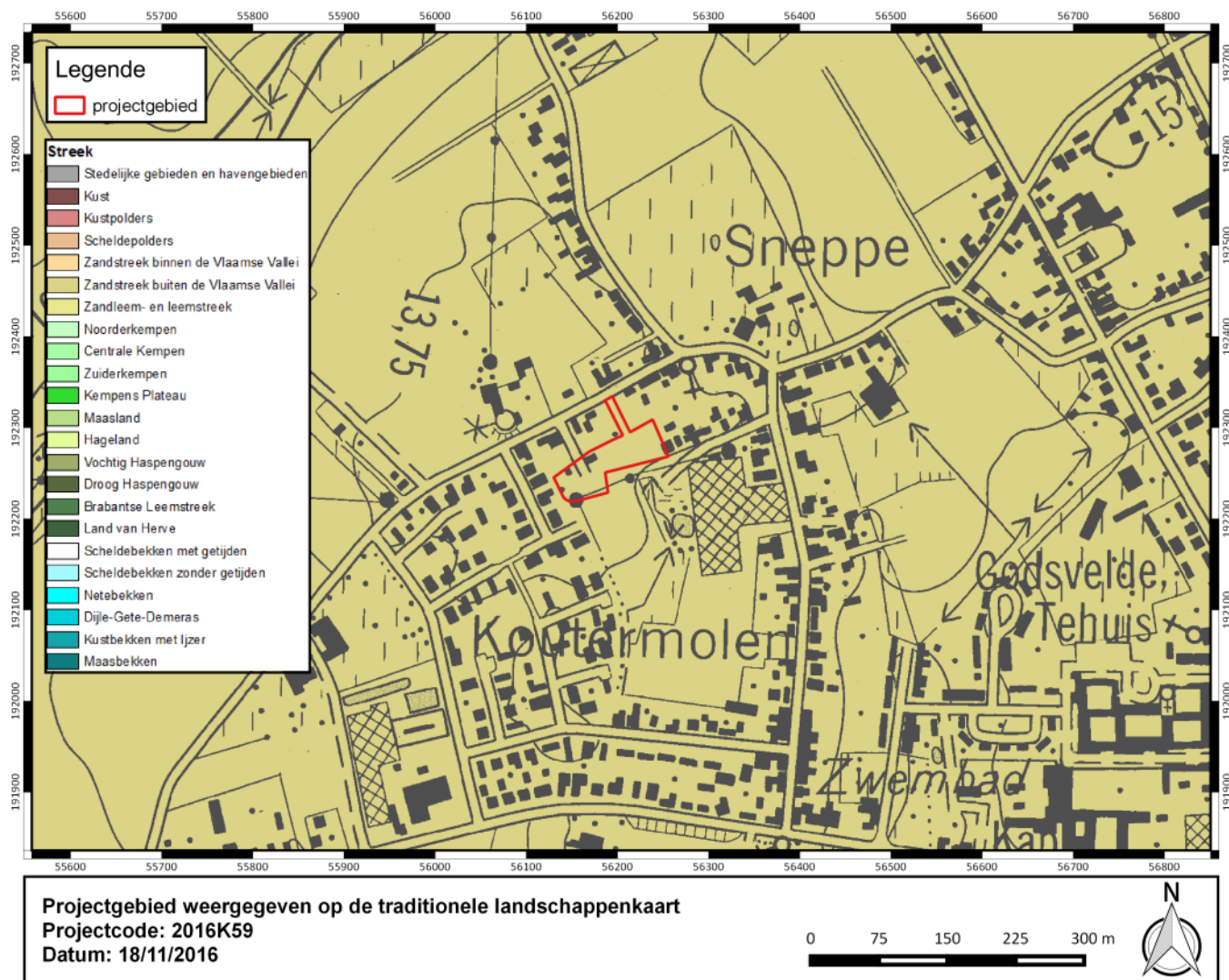
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Zandstreek buiten de Vlaamse Vallei
Tertiair	Lid van Kortemark (Formatie van Tielt)
Quartair	Type 3: fluviatiele afzetting/eolische afzetting
Bodemtypes	Zbc, Scc(h)
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar tot zeer laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Gemiddelde hoogte ca. 13,6 m TAW
Hydrografie	IJzerbekken (Handzamevaart) Rivier: Handzamevaart, Waterhoenbeek

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei.

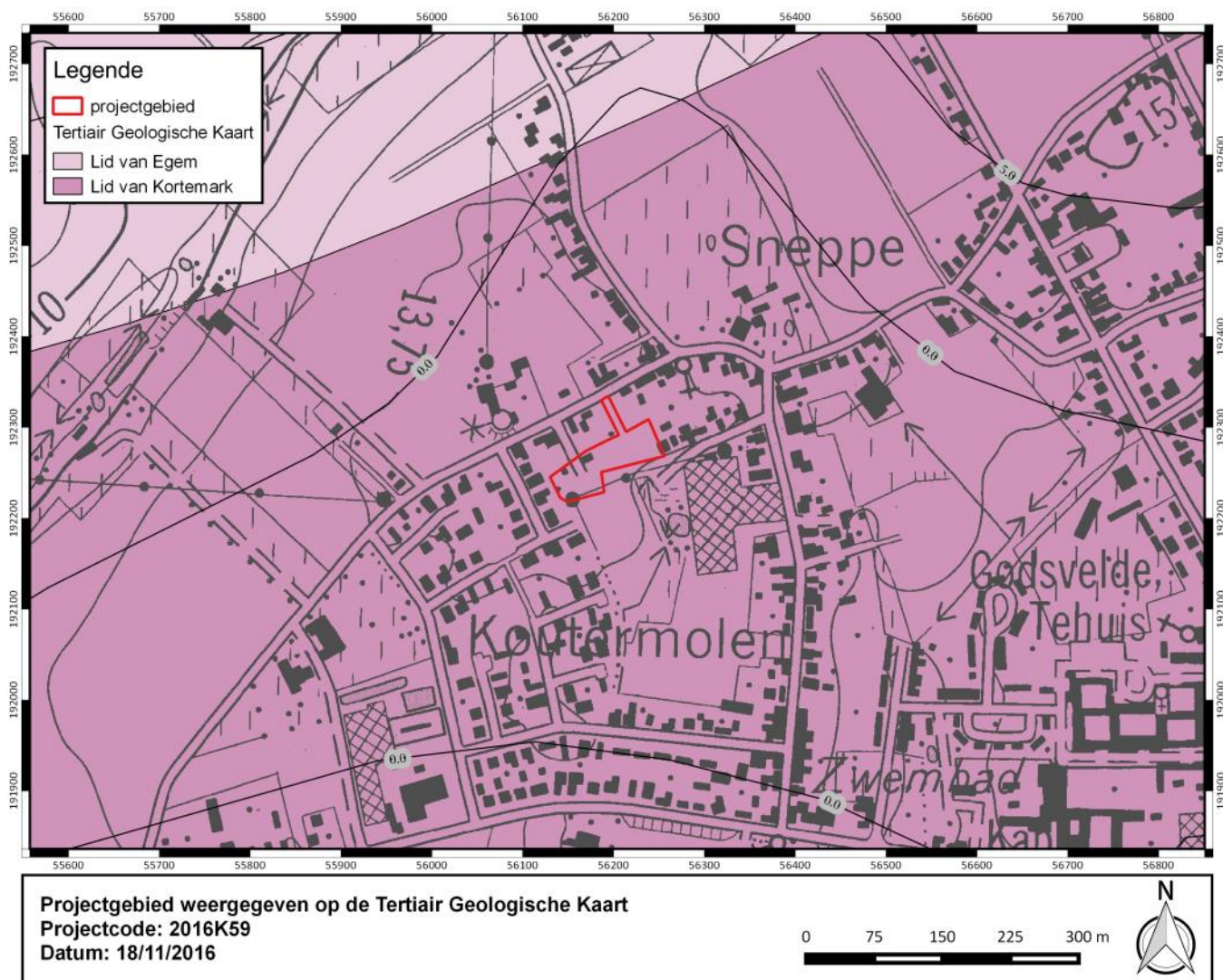

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

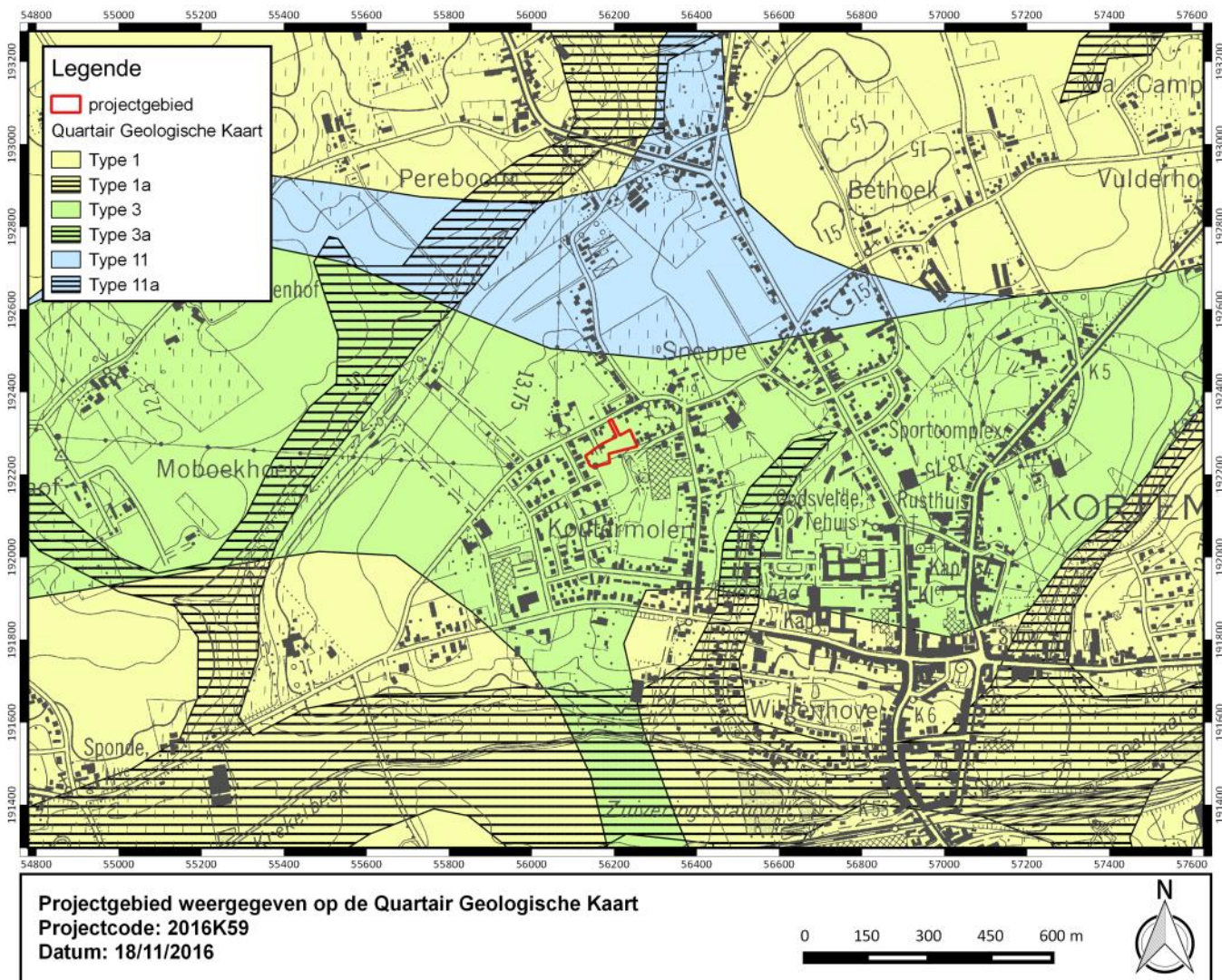
Het projectgebied is gelegen in het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment. Het oudste lid is het Lid van Kortemark en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een fluviatiele afzetting van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Deze eolische afzetting bestaat uit zand tot silt en kan eventueel hellingsafzettingen bevatten.

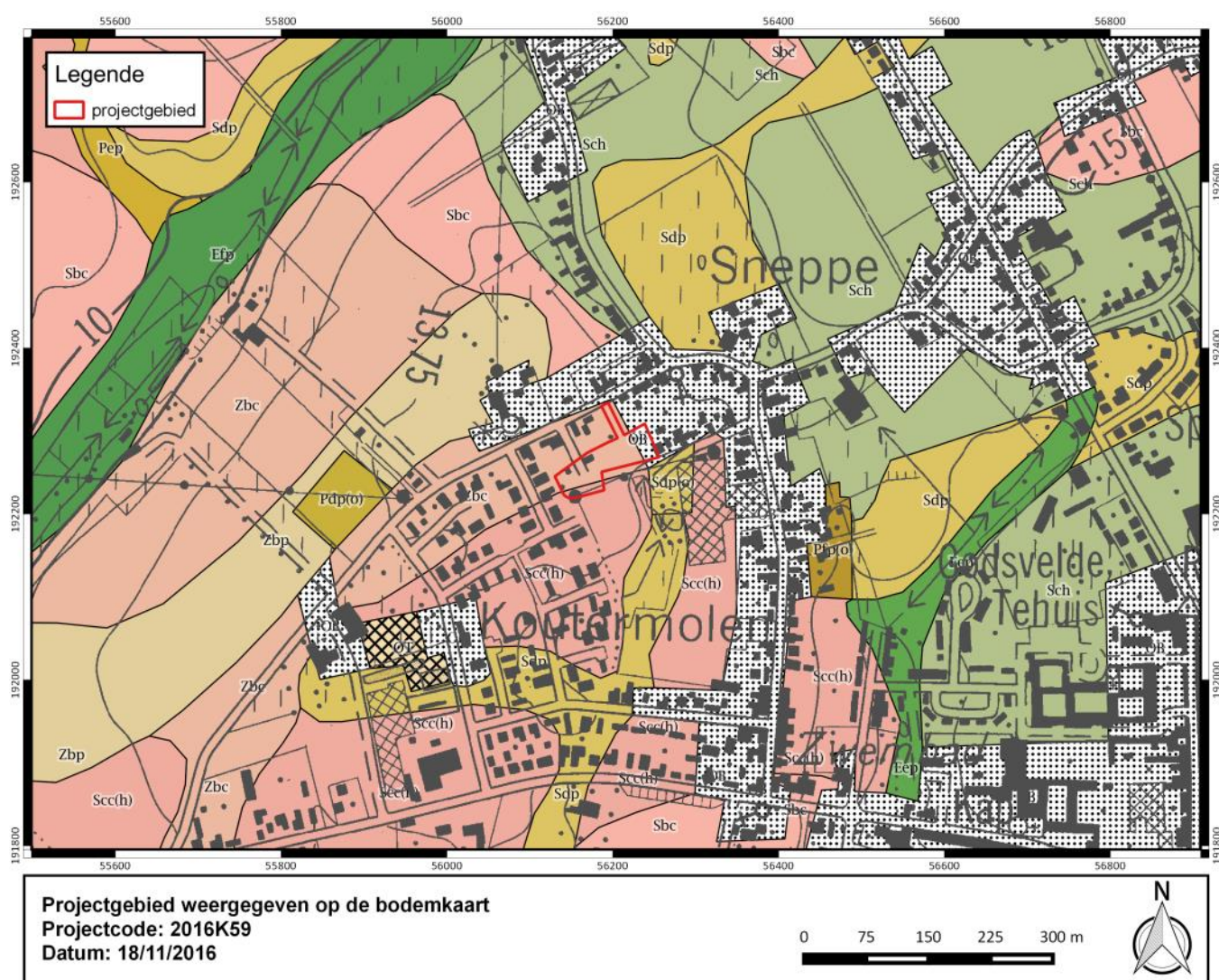
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Zbc** is een droge zandgrond met verbrokkelde textuur B horizont. De roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 100 cm. De bovengrond kan humusarm zijn. Het materiaal wordt grover in de diepte. Geel of groenachtig materiaal in heuvelachtige landschappen wijst op de invloed van glauconiethoudend Tertiair op de dekzanden.

Het bodemtype **Scc(h)** is een matig droge lemige zandgrond met verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is 25 tot 30 cm dik, donker grijsbruin en rust vaak op een weinig duidelijke kleur B horizont. De Bt begint tussen 40 ten 100 cm en is bruin tot geelbruin in het bovenste gedeelte en vertoont zeer bleekbruine zandige strepen en vlekken. Het onderste gedeelte bevat gleyverschijnselen vanaf 60 tot 90 cm. De overgangshorizont is grijzer en rust op de gedegradeerde Bt met roodbruine ijzerconcreties en bruine kleihoudende brokken.¹

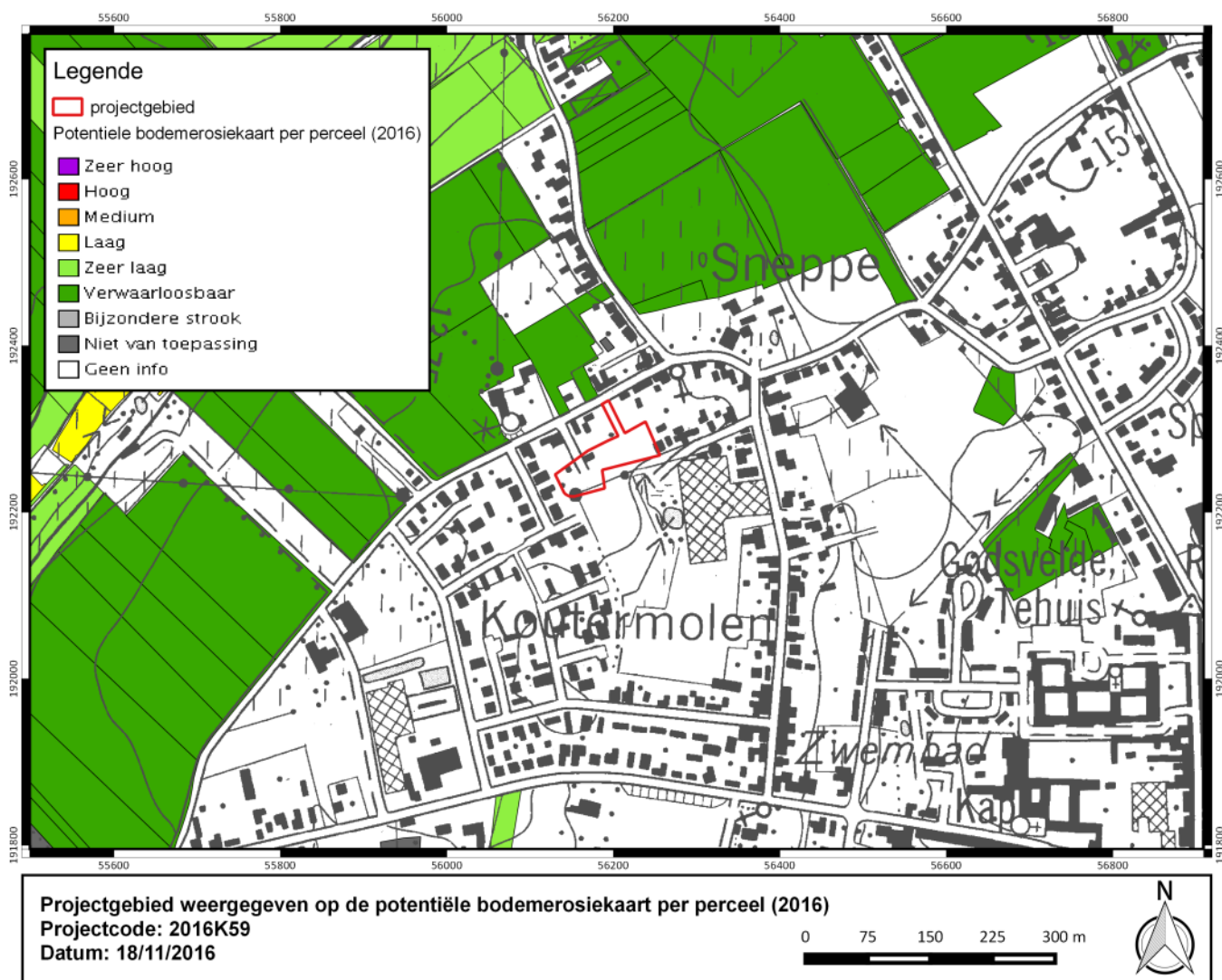

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).

¹ Van Ranst & Sys, 2000.

1.3.2.3.2 Bodemerosie

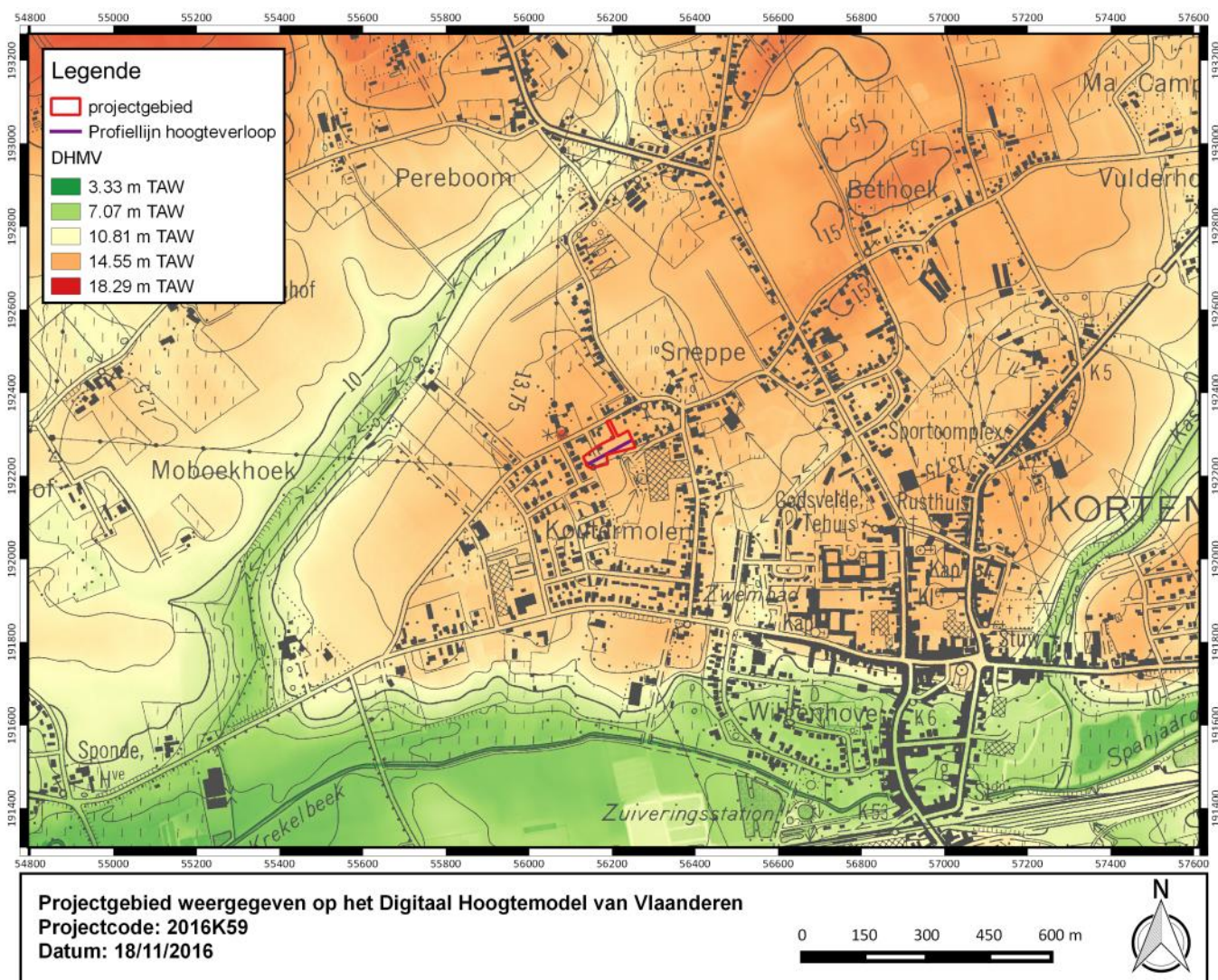
De potentiële bodemerosie is niet gekend voor het projectgebied maar voor de omliggende percelen is deze gekarteerd als verwaarloosbaar tot zeer laag en kan doorgetrokken worden naar het projectgebied.

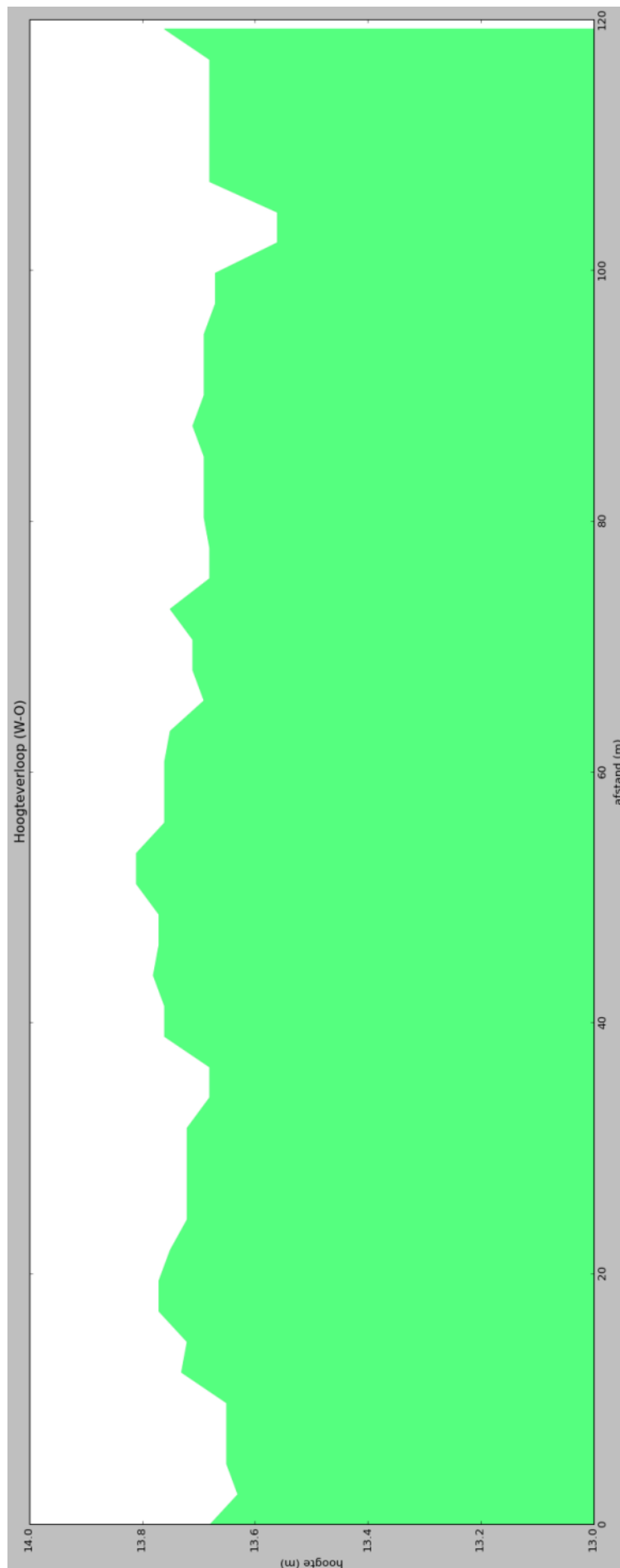
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen op ca. 13,6 m TAW. Het kent een vlak hoogteverloop. Het ligt te noorden van de alluviale vlakte van de Handzamevaart.

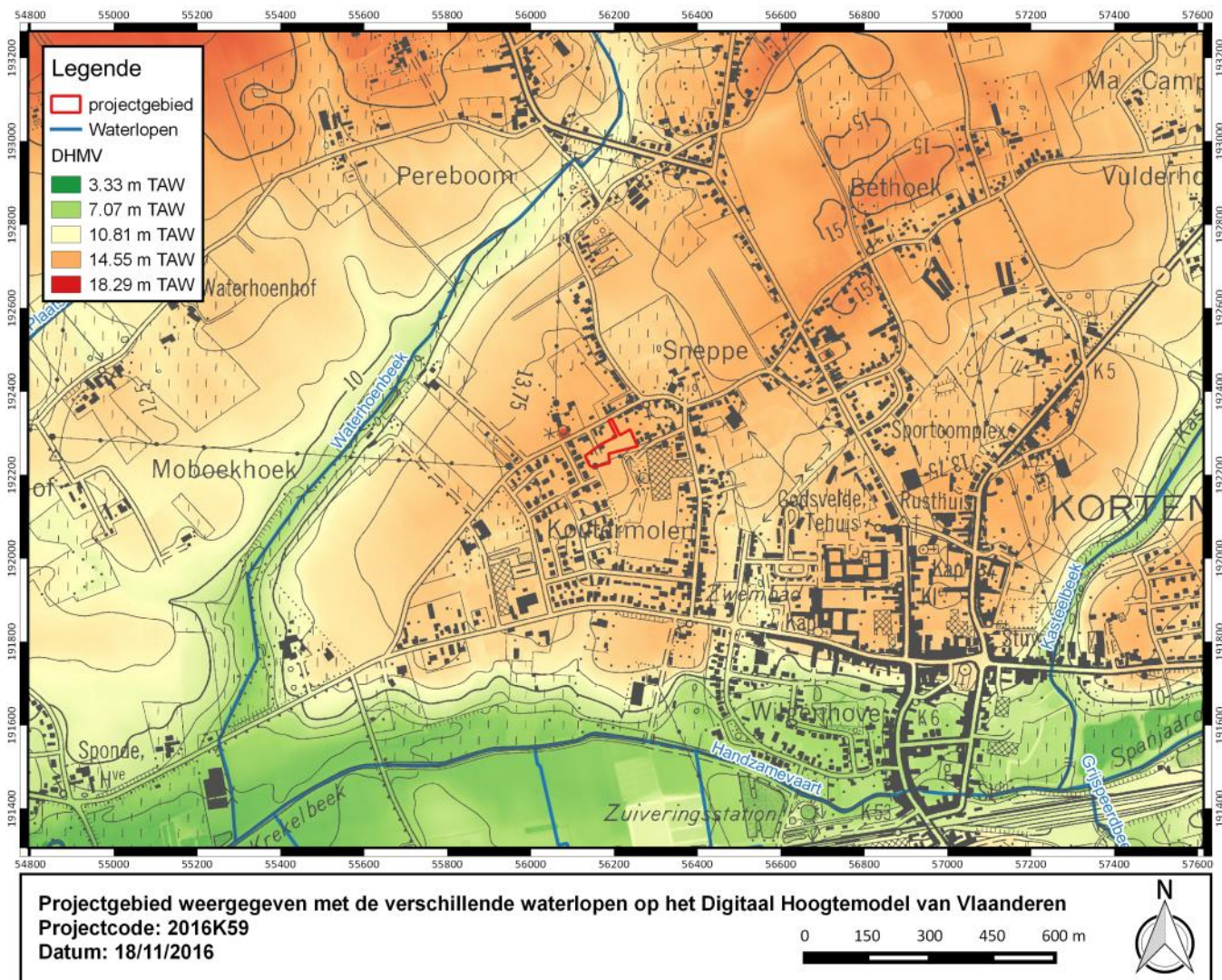
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

Figuur 12: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het IJzerbekken (deelbekken Handzamevaart). De Handzamevaart stroomt in het zuiden van het projectgebied in een rivierdal. Ten westen van het projectgebied stroomt de Waterhoenbeek en vloeit samen in de Handzamevaart.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

Ter hoogte van de Koutermolenstraat werd archeologisch onderzoek uitgevoerd naar twee cirkelvormige grafstructuren uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Late IJzertijd. In de grachten zijn archeologische losse vondsten aangetroffen die kunnen wijzen op bewoning tijdens het Mesolithicum. Tevens werd in de grachten materiaal uit de vroege La Tène-periode gevonden. Vermoedelijk was er tijdens de tweede helft van de 5de eeuw voor Christus een nabijgelegen nederzetting.

De Handzamevallei is onderhevig aan eb en vloed via het IJzerestuarius, waardoor het zoute water bij vloed de lage moerassige vallei van de Krekelbeek tot Kortemark omzet in slikken-en schorregebied. Gezien de geografische ligging nabij de historische waterwegen (o.a. de Waterhoenbeek) is het niet ondenkbaar dat ook het projectgebied hieraan onderhevig is geweest. In de loop van de middeleeuwen groeien de landbouwgronden en woonkernen, die zich om evidente redenen op hogere en drogere gronden langs de vallei situeren, uit tot kleine gehuchten. Ook het ontstaan van Kortemark moet binnen deze evolutie gesitueerd worden.

Van oudsher is Kortemark een gebied in handen van de graven van Vlaanderen. Tot de Franse Revolutie behoort de gemeente tot de kasselrij van het Brugse Vrije. Samen met het grootste deel van Handzame vormt Kortemark het 'Ambacht Kortemark' onder de heerlijkheid van 'Het Land van Wijnendale'. In 1294 wordt aan de IJzermonding bij Nieuwpoort de sluis naar Nieuwendamme gebouwd, waardoor veel drassige gronden op het grondgebied van Kortemark kunnen ingepolderd worden. De vroegste vermelding van de koutermolen dateert uit 1436. Sommige auteurs dateren de molen echter reeds in de 13de eeuw.

De oorlogen van de 17de eeuw zorgen voor veel ellende bij de bevolking. Na de Vrede van Nijmegen (1678) wordt de Kasselrij Ieper Frans bezit. De grens van het Franse bezit loopt voortaan van Nieuwpoort langs de IJzer tot Diksmuide, en langs de grens van Zarren, Handzame en Kortemark. De Krekelvallei leeft onder Franse dreiging zodat hier voortdurend Spaanse bezetting blijft. De Vrede van Utrecht (1713) maakt een einde aan de oorlogen die de 17de eeuw bepaalden. De Zuidelijke Nederlanden worden vanaf dan bezit van Oostenrijk wat leidt tot een periode van stabiliteit en economische bloei in de 18de eeuw. Doordat de kasselrij Ieper nu weer eigendom wordt van de Nederlanden, vormt Kortemark niet langer een grensgebied met Frankrijk.

In 1818 bestaat de nijverheid in Kortemark hoofdzakelijk uit zes brouwerijen, twee kleine lijnwaadfabriekjes, twee kleine steenbakkerijen, een leerlooierij, negen windmolens en drie rosmolens. De bloeiende lijnwaadnijverheid in de eerste helft van de 19de eeuw is gebaseerd op de thuisweverij. In het midden van de 19de eeuw is er een algemene verarming van de plattelandsbevolking die enerzijds te wijten is aan landbouwcrisis en anderzijds de achteruitgang van de thuisweverij. Een aanzienlijk deel van de inwoners emigreert naar Canada en de Verenigde Staten. Een ander fenomeen uit de tweede helft van de 19de eeuw is de seizoensarbeid naar het Poperingse, Wallonië en Frankrijk. De opening van het station op de spoorlijn Lichtervelde-Veurne in 1858 leidt tot een economische heropleving van Kortemark. De bestaande wegen worden in de tweede helft van de 19de eeuw rechtgetrokken en gekasseid. Via de spoorinfrastructuur en de verbeterde weginfrastructuur kan Kortemark zijn isolement verbreken en de industrialisatie opstarten.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de gemeente bezet door Duitse soldaten. De bewoners worden in 1917 uit Kortemark verdreven. Omliggende velden werden omgewoeld tot gevechts-en

verdedigingslinies. De Flandern I-Stellung loopt van de Handzamevaart over Hoogde en Sleihage naar Sint-Pieter op Ledegem. De Flandern II-Stellung loopt als hoofdweerstandslijn van Zarren over Westrozebeke naar Passendale.. Tijdens de Eerste Wereldoorlog richt de Duitse bezetter in de koutermolen een telefooncentrale in. Naar verluidt logeren op de hoeve Duitse soldaten. De molen maalt tot 1917 haver voor de Duitse soldaten.

Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt Kortemark bezet door Duitse soldaten. De Engelsen die het verkeer van de Duitsers in de war proberen te sturen, bombarderen het station op 20 juli 1944. Kortemark wordt op 7 september 1944 bevrijd door Canadese, Poolse en Engelse soldaten.²

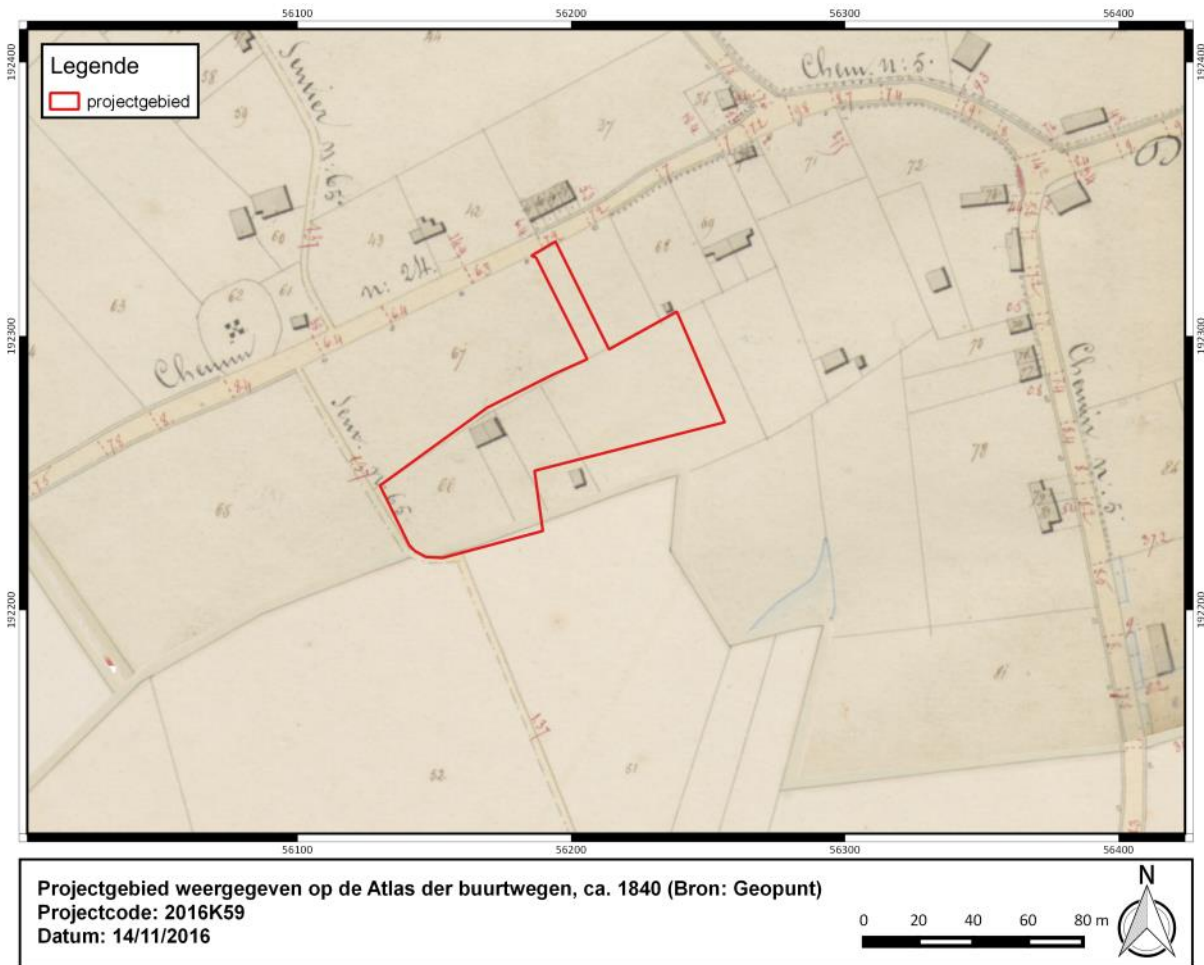
1.3.3.1.2 Historische kaarten

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

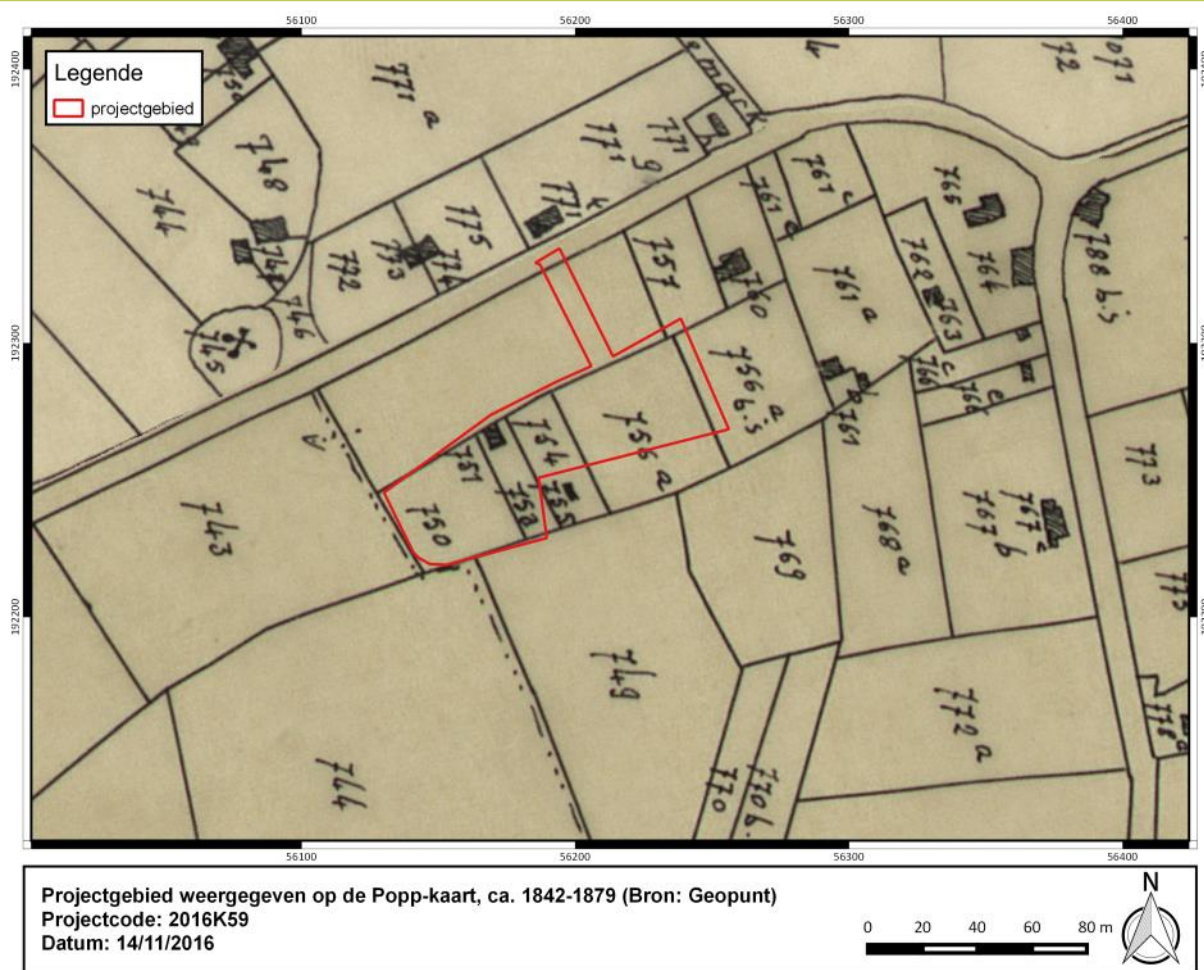
De Ferrariskaart toont geen bebouwing in het projectgebied. De locatie bestaat uit akkerland. Op de kaart loopt de Koutermolenstraat doorheen het onderzoeksterrein. Rekening houdend met de jongere kaarten is dit allicht te wijten aan een onnauwkeurigheid op de Ferrariskaart. Ten noordwesten van de locatie situeert zich een molen. De oudste vermelding van deze koutermolen dateert uit 1438. Rondom het projectgebied is er verspreide bebouwing.

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kortemark, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122189> (geraadpleegd op 13 oktober 2016)

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)

De Atlas der Buurtwegen toont een beperkte vorm van bebouwing in het westelijk deel van het projectgebied. Het gaat om een rechthoekige bouwstructuur. Ook net ten zuiden van de locatie is een vorm van bebouwing zichtbaar. De locatie grenst in het noorden aan de huidige Koutermolenstraat. Ten noordwesten situeert zich nog steeds een molen. De bebouwing in de omgeving van het projectgebied is toegenomen.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt)

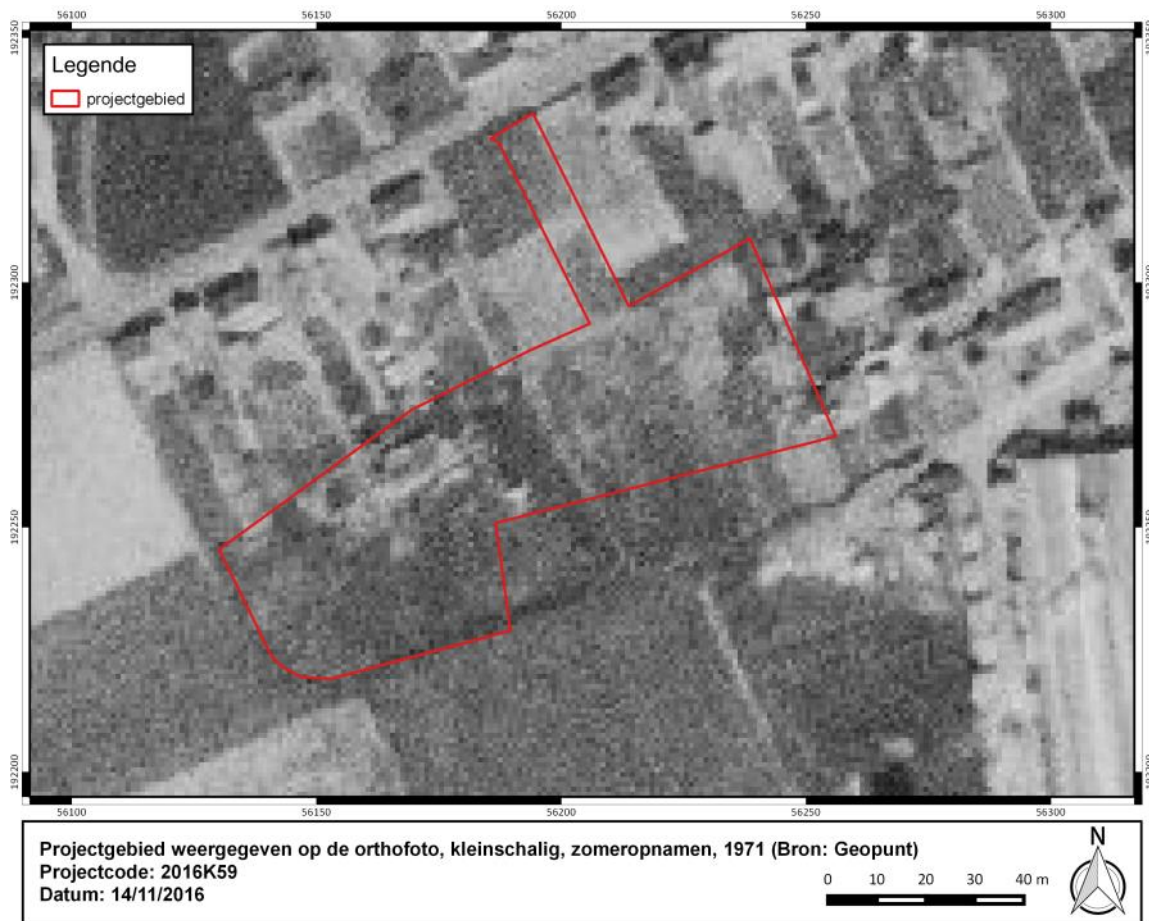
De Popp-kaart vertoont veel gelijkenissen met de Atlas der Buurtwegen. Het projectgebied grenst in het noorden aan de Koutermolenstraat. De bebouwing die op de Atlas der Buurtwegen is aangeduid staat ook op de Poppkaart weergegeven.

Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.

Bron	Jaartal	Historische Situatie
Kaart van Ferraris	1771-1777	Geen bebouwing
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Bebouwing in het westelijk deel
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Bebouwing in het westelijk deel

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Het projectgebied bestaat voornamelijk uit akkerland. Op de orthofoto's is er tot de orthofoto van 2000-2003 een rechthoekige bouwstructuur waarneembaar in het westelijk deel van het projectgebied. Deze bebouwing is op de orthofoto van 2015 verdwenen. Op de orthofoto uit 2015 is het akkerland niet bewerkt. Er is tevens een toename van vegetatie zichtbaar.

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

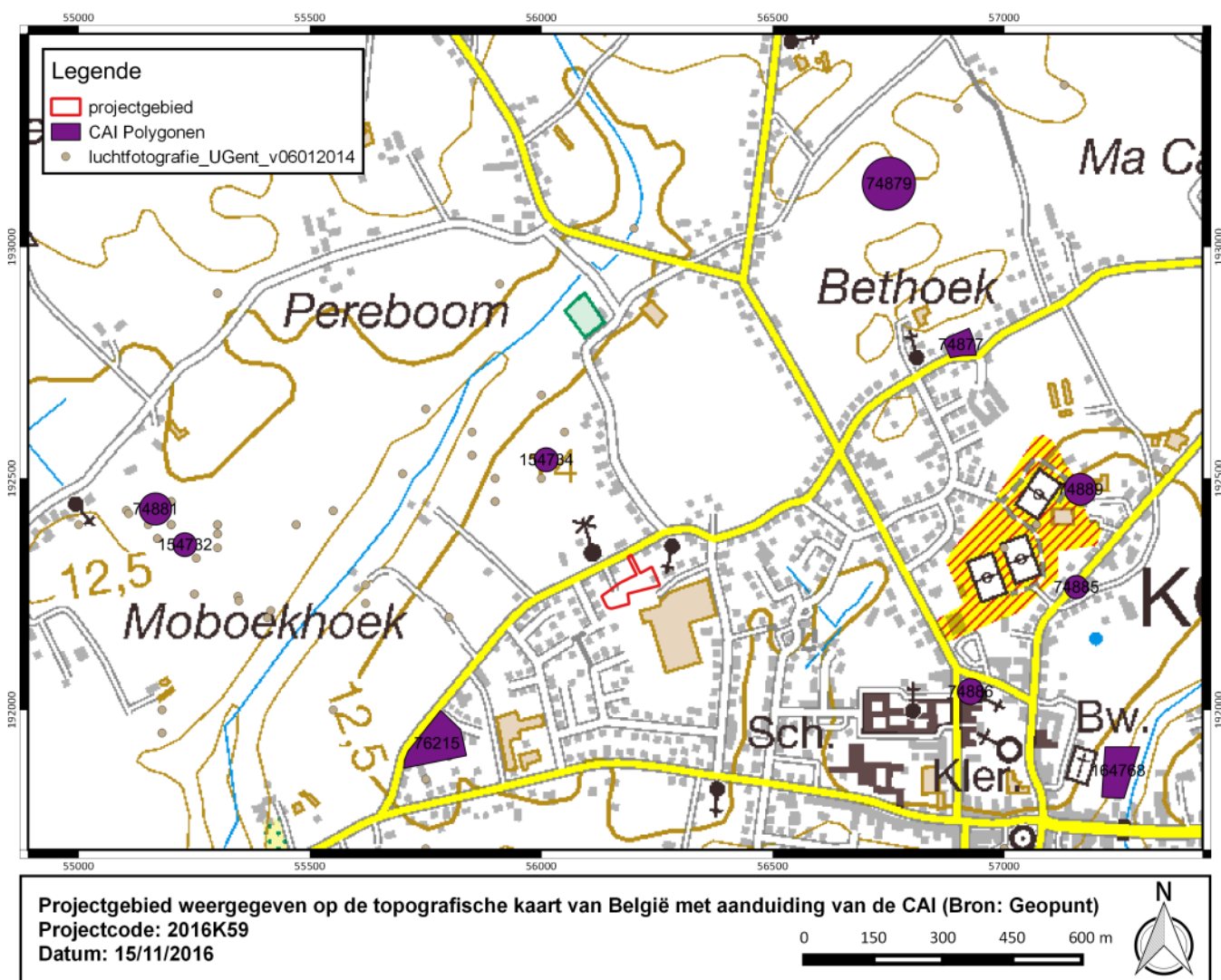
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

Figuur 20: projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)

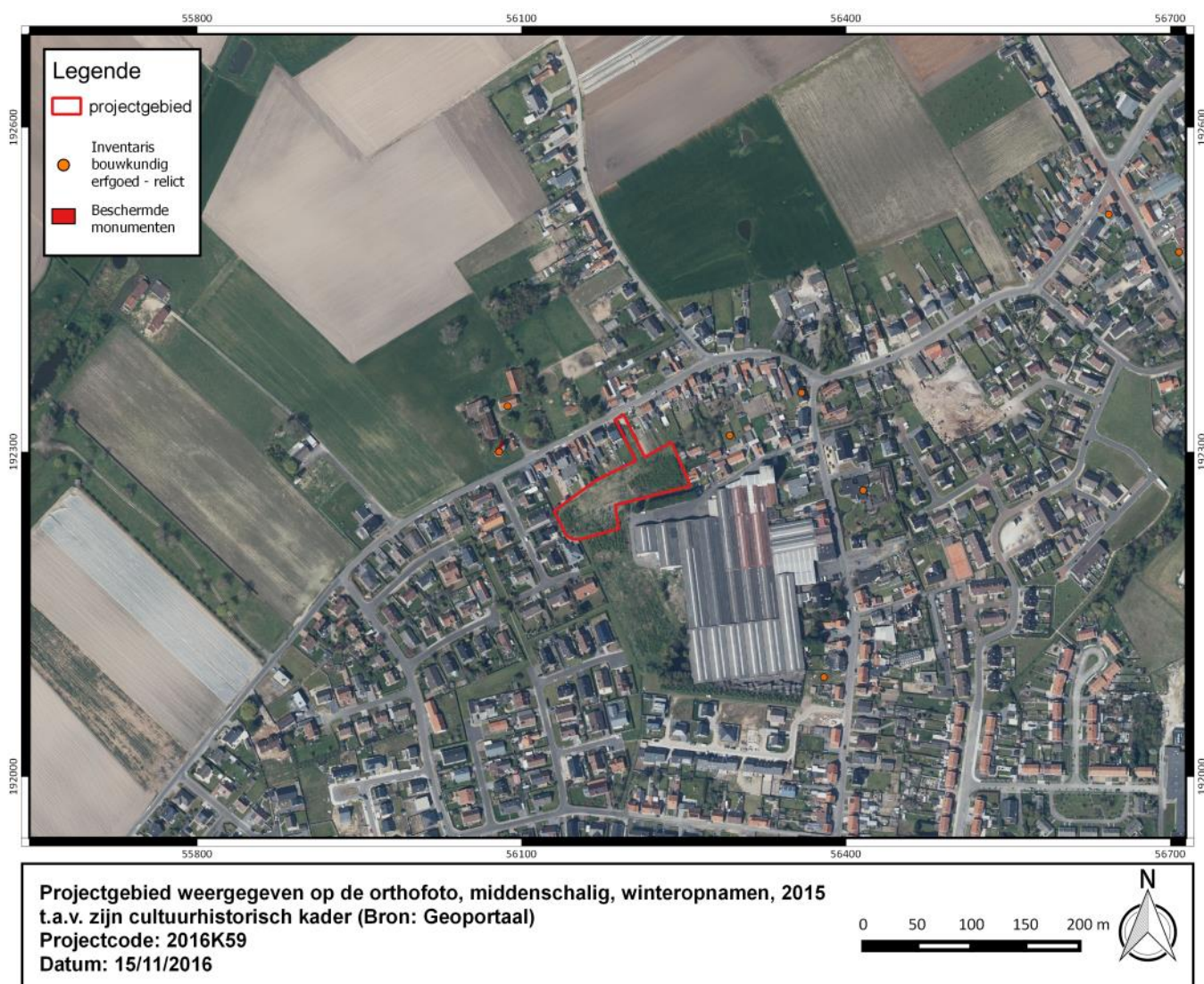
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
74881	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht, omgrachting is niet meer bewaard
154732	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Begraving: drievoudige circulaire structuur. Bron: Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998: Cirkels in het land. Een Inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, pp. 47-49.
154734	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Begraving: een circulaire structuur. Bron: Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998: Cirkels in het land. Een Inventaris van

CAI nummer	Omschrijving
	cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, pp. 47-49.
76215	Opgraving (1992, Bourgeois); NK: 15 meter <u>Grondsporen</u> Vroege Bronstijd: Grafheuvel I in oostelijke zone van terrein; 1,1 tot 1,5 meter brede en 0,7 à 0,8 m diepe gracht. Geen perifere structuren of graf teruggevonden. Mogelijk wel een binnencirkel. Grafheuvel II ten westen van I; 1,5 tot 1,75 meter brede en ca. 0,9 m diepe gracht. Geen perifere structuren of graf aangetroffen. In het tweede opvullingspakket werd een reeks scherven van eenzelfde pot teruggevonden, waarschijnlijk te dateren in de bronstijd. Late middeleeuwen: perceelsgracht 20ste eeuw: 2 ronde kuilen met materiaal uit WO I Onbepaald: 2 reeksen van karrensporen, waarvan één over de vulling van grafheuvel II loopt. <u>Objecten</u> Mesolithicum: onafgewerkte spits Midden-Neolithicum: driehoekige pijlpunt, massieve hoefvormige afslagschabber kern met 1 slagrichting, een reeks klingen en micro-klingen. Vroege La Tène: vondstenconcentratie aardewerk <u>Bron:</u> Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998: Cirkels in het land. Een Inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, pp. 47-49. Bourgeois, J., Van Doorselaer A. 1996, Archeologie vanuit de lucht. Grafheuvelds uit de Bronstijd in westelijk België, in: Van Roeyen J-P. (ed.) Uit Vlaamse bodem, 10 archeologische verhalen, pp. 24-26.
154784	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Onbepaalde datering: circulaire structuur Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998: Cirkels in het land. Een Inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, pp. 47-49.
74879	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74877	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht, omgrachting noch bebouwing zijn bewaard
74889	Indicator cartografie ; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht, omgrachting is niet meer bewaard
74885	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht, omgrachting noch bebouwing is bewaard
74886	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht; omgrachting is niet meer bewaard.
164768	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Metaaltijden: greppels en kuilen, aan de hand van aardewerk toe te wijzen aan metaaltijden of Romeinse periode. De sporen zijn vnl. geconcentreerd in het noordelijk deel van het gebied. Handgevoemd aardewerk komt verspreid door heel het onderzoeksgebied voor. Steentijd: 4-tal afslagen

CAI nummer	Omschrijving
	20 ^{ste} eeuw: ontstekers - wereldoorlogen Bron: Demey, D. 2013: Archeologisch vooronderzoek begraafplaats Kortemark, Ruben Willaert rapporten 33, Sijsele.

1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader (Kaart geoportaal)

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)

Er zijn een aantal bouwkundige erfgoedrelicten te onderscheiden in de omgeving van het projectgebied. Ten oosten van de locatie situeert zich een boerenarbeiderswoning met rechts geïncorporeerde stallingen uit de eerste helft van de 20ste eeuw. Ten noordwesten staat de houten 'Koutermolen', die tevens geldt als beschermd monument. De bescherming omvat de staakmolen en het torenkot. De gewelfde bakstenen tunnel die vanaf het noordoosten via een getoogde poort toegang geeft tot de kelderverdieping van het torenkot is eveneens in de bescherming als monument opgenomen.

De "Koutermolen" werd opgericht op de rand van de Waterhoenbeek. Deze molen is de oudst gekende windmolen van het "Ambacht Kortemark", maar de exacte datum voor de eerste molen is niet gekend. Sommige auteurs koppelen de bouwdatum van de molen aan het molenrecht in het "Ambacht Kortemark" dat door graaf Gwijde van Dampierre (1226-1305) in 1281 of kort erna wordt afgestaan aan

Colard van Bavidam. Deze hypothese wordt ondersteund door een schepenaakte van 27 september 1295 in het zogenaamde 'dossier Weale' van de Engels-Brugse kunstkenner William H.J. Weale (1832-1917) die erop wijst dat de familie Bavidam gronden bezat op de "Coutere" in de onmiddellijke omgeving van de huidige Koutermolen. Deze akte maakt echter geen melding van een molen, net zomin als een charter van 20 april 1364 waarin de eigendommen van de familie worden vermeld. De oudste vermelding van de benaming "Koutermolen" dateert van 1438.

Uit pachtakten uit het begin van de 18de eeuw blijkt dat de productie niet zo groot was gezien op korte afstand nog drie andere molens actief waren (de "Markhovemolen", de "Ellemolen" en de "Huilaertmolen"). Ca. 1875 worden de vier teerlingen van de toenmalige staakmolen met open voet vervangen door een torenkot, gemetseld door molenmaker Catrysse (Koekelare). Hierin wordt de olieslagerij ondergebracht. Naar verluidt wordt in dat jaar ook een magazijn voor de olieslagerij en de schuur achter het woonhuis gebouwd. Wellicht wordt de berg rond deze periode opengewerkt met een gewelfde tunnel. In 1905 wordt de "Koutermolen" verpacht aan het gezin Verlinde, voorheen pachters van de "Bescheewegemolen".

Tijdens de Eerste Wereldoorlog richt de Duitse bezetter in de molen een telefooncentrale in. Naar verluidt logeren op de hoeve Duitse soldaten. Tot 1917 maalt de molen haver voor de Duitse bezetter (voer voor de paarden). Bij hun terugkeer na de oorlog treft de familie Verlinde de molen weliswaar "deerlijk doorschoten" maar nog rechtopstaand aan. De Duitsers hebben alle houtwerk van het 'stampkot' gesloopt voor brandhout.

De "Koutermolen" overleeft als enige van de talrijke molens van de deelgemeente Kortemark de Eerste Wereldoorlog. In 1919 wordt het woonhuis, de molen, het erf en de gebouwen verkocht aan de weduwe van molenaar Verlinde. Met de schadevergoeding voor oorlogsschade (ca. 1921) voor het stampkot wordt in het vroegere magazijn van de olieslagerij een mechanische maalderij ingericht. Dit moest de molenaar in staat stellen om bij windstilte toch verder te malen. De aandrijving gebeurde door middel van een National-benzinemotor, geleverd door het bekende constructieatelier Doom-Mahieu (Ieper). De molen is omstreeks het einde van de jaren 1920 opnieuw in werking. Vermoedelijk in de jaren 1920 worden de houten pestelroeden vervangen door stalen roeden met halve verdekking van de firma Verhaeghe (Ruddervoorde, Oostkamp).

Op 14 april 1944 wordt de "Koutermolen" beschermd als monument. In 1956 wordt naast de molen een mechanische maalderij gebouwd en wordt de windmolen stilgelegd. De maalderij kan echter via overbrenging met een stang wel met de wind aangedreven worden (het is onduidelijk of deze stang reeds aanwezig was bij de maalderij uit de jaren 1920). In de jaren 1970 wordt de maalderij uitgebreid met een elektrische installatie voor mengvoeders. In 1963-1966 wordt de "Koutermolen" gerestaureerd met onder meer het vernieuwen van de kap, de beplanking en het aanbrengen van nieuwe gelaste fokwieken (firma Peel uit Gistel). Wellicht dateren de huidige asbestcementleien van de windweeg en de kap uit deze periode.³

1.4 Conclusie en syntheseplan

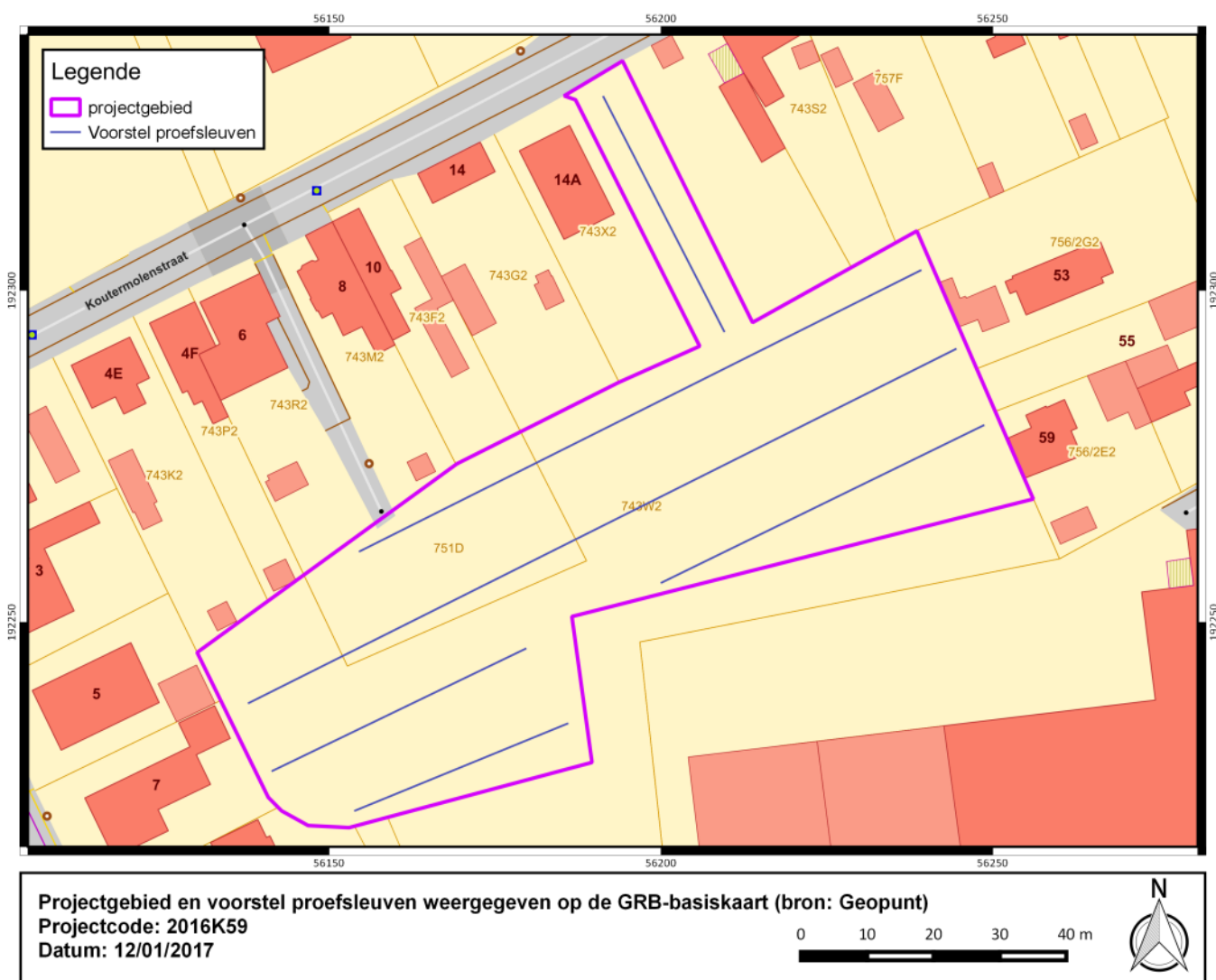
Sociale huisvestingsmaatschappij 'De Mandelbeek' plant de bouw van 9 nieuwe sociale woningen aan de Koutermolenstraat te Kortemark (West-Vlaanderen). Doel van deze bureaustudie is achterhalen wat het archeologisch potentieel is van de betrokken percelen en bepalen wat de mogelijke impact is van de geplande werken op het bodemarchief.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen op de overgang tussen de zand en zandleemstreek in Vlaanderen. De bodem bestaat uit droge zand tot lemige zandgrond.

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Koutermolen en molenaarshoeve, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/91016> (geraadpleegd op 15 november 2016)

Cartografisch onderzoek en de verstoringshistoriek op basis van orthofoto's toont duidelijk aan dat het plangebied sinds de 18^e eeuw tot heden in gebruik is als akker. De gekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied wijzen op de inrichting van een funeraire ruimte tijdens de vroege of midden bronstijd. Landschappelijk gezien moet het terrein sowieso een grote aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen. Deze gegevens impliceren een hoog archeologisch potentieel. De desktopstudie heeft geen argumenten aan het licht gebracht die verder onderzoek overbodig zouden maken.

De geplande werken vormen een acute bedreiging voor het bodemarchief, verder onderzoek met ingreep in de bodem is noodzakelijk.

Figuur 23: synthesepan.

1.4.1 Samenvatting t.a.v. gespecialiseerd publiek

Voor de geplande realisatie van een 9 nieuwe sociale woningen aan de Koutermolenstraat te Kortemark dient een archeologienota toegevoegd te worden aan de vergunningsaanvraag. Deze bureaustudie vormt hierin de eerste stap. Het projectgebied is 0,5ha groot en is tot op heden in gebruik als landbouwgrond. Er is geen informatie aan het licht gekomen die doet vermoeden dat (delen van) het terrein verstoord zijn.

Het projectgebied is gelegen op de grens tussen zandig en zandlemig Vlaanderen. De bodem bestaat uit droog (lemig) zand.

Op archeologisch vlak wijzen de gekende waarden in hoofdzaak op een trefkans met betrekking tot monumentale grafmonumenten uit de protohistorie, hoewel andere periodes uiteraard niet uitgesloten zijn. Omwille van dit vastgestelde potentieel en mogelijke bedreiging ervan is verder onderzoek, met ingreep in de bodem, aangewezen.

1.4.2 Samenvatting t.a.v. niet gespecialiseerd publiek

Voor de bouw van nieuwe sociale woningen te Kortemark aan de Koutermolenstraat moet een archeologienota opgesteld worden. Het projectgebied is ca. 0,5ha groot en is gelegen ten noordwesten van de dorpskern. Archeologische opgravingen en vondsten in de omgeving wijzen vooral op de mogelijke aanwezigheid van grafcircels uit de bronstijd. Aangezien de akkers nooit bebouwd of vergraven zijn kunnen eventueel aanwezige resten nog intact zijn. Hierdoor is het aangewezen het terrein archeologisch te verkennen door middel van proefsleuven.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 4: Bijlagen

Projectcode	2016K59 (Koutermolen Kortemark)
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/11/2016
Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/11/2016
Plannummer	3
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Verstoorde zones
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2017
Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie projectgebied (winteropnamen)
Aanmaakschaal	Middenschallig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015
Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosie/perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop projectgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	13
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	18/11/2016
Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777
Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1840
Plannummer	16

Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Popp
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879
Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie projectgebied (zomeropnamen)
Aanmaakschaal	Kleinschalig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie projectgebied (zomeropnamen)
Aanmaakschaal	Kleinschalig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990
Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie projectgebied (winteropnamen)
Aanmaakschaal	Middenschallig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003
Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie projectgebied (winteropnamen)
Aanmaakschaal	Middenschallig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015
Plannummer	21
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Aanduiding CAI polygonen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/11/2016
Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Projectgebied t.a.v cultuurhistorisch kader
Aanmaakschaal	Middenschallig
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015
Plannummer	23
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Syntheseplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2017

